

96
A

CANTIC SPIRITUEL

EN ENOR

D'AN ITRON VARIA A RUMENGOL, (*)

UR PLAÇ SANTEL A SO EN ESCOPTY KERNE,
E PARES HANVEC, TOÛT DAR FAOU.

Ittron Varia Remed-oll,
Miret ouzimp ne c'haïmp da goll.

Var an ton : *Glac'har ar Verc'hes.*

Tad, Map, ha Speret-Santel, tri pherson an drindet,
Me ho ped, a vouir c'halon, da roi din ar speret,
Da composi ur c'hantic d'ar stereden vrillant,
Ar fourdelisen gaëra demeus ar firmament.

Ho Merc'h eo, Tad eternal, ar Verc'hes binniguet,
Pried ar Speret-Santel, Rouanez an Alet,
Dreist an oll groaguez santel hi so bet cavet din,
Da veza mam da Jesus, hon Redemptor divin.

Pa zeuan da niveri, guerc'hes sacr ha santel,
An enor, ar meuleudi, hoc'h eus a bep amser,
Va speret a so dister evit o discleria,
Neme doc'h-hu 'a zeufe hirio d'am assista.

Mæs ennoc'h leun a fianç em eus antreprenet,
Publia ho calloud vras etouez ar Vretonet,
Ha discleria ar graçou accordet dar bed-oll,
Dre graç Jesus hon Autrou, en ilis Rumengol.

(*) Ru-men-gol, da lavaret e, *Ru-men-goulou, Men-ru-ar-goulou*, hanvet evel-se, abalamour, gñechal, pa voa hont tadou-c'oz c'hoas pañant, e voa el lec'h-se eur men ru, pe eun templ consacret da c'houlou deiz, pe d'an Doue faos, *Teutatès*. D'an Doue cruel-ze e vije sacrificet, e certen amzer eus ar bloas, tud veo, hac eur veach ar mis, eur huguel bian, c'hoas eus ar vrôn.

Pa zeuas Sant Caourintin a Sant Guenole da zigas sclerigen ar feiz e Breiz-lzel, ar roue Gralon a reas disear *Men-ru-ar-goulou*, pe templ an Doue barbar *Teutatès*, a sevel en he blaç eun ilis ead, en' honor d'ar Verc'hes Vari, hanvet abaoe an amzer-ze, e Breiz lzel, *an Itron Varia, Remed-oll*.

E pep lec'h eo enoret Mari , hor mam santel ,
 Bepret a so exaucet nep so dezi fidel ,
 Bez e deus certen plaçou , pere , dre e fuissañç ,
 Elec'h ma ro he graçou gant mui a abundañç .

Hep offanci plaç santel dar-Verc'hes batisset ,
 En escopti à Guerne , er bares a Hanvec ,
 Eus un ilis consacret e gloar hac en enor ,
 Rouanez an oll ælet , guir vam hon redemptor .

Guir dut devot d'ar Verc'hes , m'ho ped , diredit oll ,
 Deut gant laouenidiguez da ilis Rumengol ,
 Da supplia man Doue da roi deoc'h ar yec'het ,
 Ha da zivoal hoc'h ene dious laç an drouc-speret .

Mar d'è blesset hoc'h ene memes gant ar pec'het ,
 Deut dar sourcen a vuez , hac ho pezo remed ,
 Goulennet oc'h mam Jesus graçou celestiel ,
 Ma c'hellot chench a vuez , beza dezi fidel .

Mar dé ho corf attaquet gant an affliction ,
 Deut da ilis Rumengol gant guir devotion ,
 Ur plaç leun a viraclou dre c'hraç ar Verc'hes sacr ,
 Mar e fedet a galon , ho soulajo timat .

A bêvar c'horn eus a Vreiz e teu pelerinet ,
 Da bidi Mam hor Salver gant ur galon barfet ,
 Eus a Escopti Leon , Treguer , Guened , Kerne ,
 E teu an oll dut devot da veuli Mam Doue .

Dre'r brut eus ar miraciou a ra e Rumengol ,
 Dre graç Jesus hon Autrou , e deus eur gallout oll ,
 Mar teu ar belerinet d'e ilis quen divin ,
 Da ober an dro dezi memes voar o daoulin .

Un nombr bras a viraclou a ra ar Verc'hes sacr ,
 En ilis a Rumengol dre c'hraç Jesus he Map ,
 Dre he sicour galloudus em eus entreprenet ;
 Discleria lot anezo etouez ar Vretonet .

Ar Verc'hes a Rumengol , er bares a Hanvec ,
 E deveus grêt a nevez ur miracl caër meurbet ,
 An oll a so estonet oc'h e consideri ,
 Nen deus netra impossubl dec'hu Guerc'hes Vari .

A dost dezi eur buguel c'hoas en un oat dister ,
 Pa voa ar velin o vala , a goezas , er rivier ,
 Gant an dour e voa rUILLET , ma c'has e toul ar bal ,
 Ma songe e voa flastret allas gant an dour mal !

E dut gant cals nec'hamant ha melconiet oll,
 E goestlas a vuez huel d'a Verc'hes Rumengol;
 Mari leun a garantez, dre he dorn binniguet,
 A ziuellas e vuez, er meas e oue tennet.

Evit rei guir desteni deus ar miracl caer-ze,
 E voe casset ar buguel da Rumengol, neuze,
 Laquet er procession, gantan, ur c'houlouen,
 Evit meuli a galon ar Verc'hes souveren.

A dost d'ar C'hastel nevez ez eo din raportet
 E deus grêt guir Vam Doue ur miracl caër meurbet,
 Dre an tan un tieguez a c'he da berissa,
 P'o deus pedet ar Verc'hes da zont d'o assista.

An ozac'h guir servicher dar Verc'hes binniguet,
 En em strinquas d'an daoulin de fidi gant respet,
 Mari leun a garantez a zigaças glao bras,
 Hep en devoa nep offañç, an tan prest a vougas.

Aman ez on c'hoaz charmet, Guerc'hes mam a drue,
 O compren ho carantez evit ho pugale,
 En disquezet oc'heus bet d'eur c'hrouadur daou vloa,
 Oc'h ober en e andret ur miracl ar c'haëra.

Dre ur maleur ar brassa ur c'hoz ty o coueza,
 Ur c'hrouadur o tremen en em gav dindanna.
 Ar vein vras endro dezàn, ma songer voa lazet,
 C'hui epquen en zicouras, Rouanez an aëlet.

E dut a lavare dec'h : Guerc'hes a remed oll,
 Sicouret hor c'hrouadur, pe e c'haïo da goll,
 Ar vein a voa remuet, ha dre graç ar Verc'hes,
 E voa cavet dindanne, dispos, leun a vuez.

Mari hor Mam souveren er mor hac en douar,
 A den e servicherien dious anquen ha glac'har,
 Nomb bras a vartolodet et deveus preservet,
 Prestic da goll o buez, p'o deus hi invoquet.

Nomb bras a vatimanhou e deveus preservet,
 Hac an dud hac ar madou dre he c'hraç benniguet,
 Ha bagou ha goberi e creis an tourmant bras,
 Pa bedent hor mam Mari a obtene prest graç.

C'hoas ur c'hrouadur dister a escopti Leon,
 A voa couezet er rivier, Doue, pebez eston !
 Clasquet gant eals a glac'har, pa o deus invoquet,
 Ar Verc'hes a Rumengol, en instant eo cavet.

Pa gavchont ho c'hrouadur, hac en prest da vervef,
Ec'h implorjont a nevez Mari hor Mam santel,
Da rei dezan ar vuez dre e grac benniguet,
Dirac ar gompagnunez o feden so elevet.

Un den a goulet Leon, a gollas ar c'herzet,
So bet eis mis o vale var bouez diou vas-loaec,
Grêt pris gant ar medecin evit troc'ha e c'har,
Ha memes en rez-e-c'hlin, Doue pebez glac'har !

Un nosvez en e vele e teuas chonch deza
E voa bet e Rumengol guechal o pardonna,
Ha ma sant en e c'halon un desir quen ardant,
Hac ur guir devotion d'ar Verc'hes oll buissant.

Guir vam Jesus hon autron, eme an affliget,
Va sicouret em poaniou, Rouanez an Alet,
Ha me rai e donæson ar c'haëra so em zi
Da gass da zeiz ho pardon evit hoc'h enori.

Mari leun a garantez a bedas e mab quer
Da exauci ar beden a re e servicher :
Receo a ras ar c'herzet dre grac guir *remed-oll*,
Bet eo bet oc'h e meuli en Ilis Rumengol.

Tregont den en eur vagnic a barrès Plougastel
A gonfontas e rad Brest, gant eur barrat avel,
Oll e pedjont a galon patrones Rumengol,
Eur vatimant a deuas, savetêt int bet oll.

Er guer gaër a Vontroulez e crogas an tan goal,
Ar flamou tan tro var dro a velet o nijal,
Eur barner yaouanc ractal, d'ar Verc'hes a bromet
Mont da ilis Rumengol, ac an tan zo mouguet.

Ne ouffe quet niverri nac o discleria oll
Ar miraclou infinit a ra guir *remed-oll*,
A nep a so guir gristen a leun a galon vad,
Hi a bresant hor peden da Jesus-Christ he map.

Quen a gorf quen a ene quement so affliget
Deut da Ilis Rumengol gant ur galon barfet,
Pedit a greis ho calon eno hor mam Mari,
Ha renoncet dar pec'het evit plijout dezi.

Sant Thomas ha Sant Bernard daou servicher fidel
D'ar Verc'hes mam da Zoue gant garantez santel,
Hac a zeu d'hon assuri gant guir fidelite,
Birviquen na ve collet-nep e fed nos ha de.

Couraich eta christenien , couraich c'hoas a deut oll
 Da glasq oc'h Advocades en Ilis Rumengol ,
 A deut c'hoas corf hac ene da zervicha Doue ,
 Ha da bidi ar Verc'hes ar rest eus ho pue .

Quement ez eo enoret ha caret gant Doue ,
 Ma permet ganti ober herves e bolonte ;
 An niver bras a c'hracou a seutil demp var ar bot ,
 A dremen oll dre zaouarn ar Verc'hes benniguet .

Ar bemzec eus a vis Eost , an deves ma pignas
 En Evou gant an Alet en solennite vras ,
 E teu an oll dut devot gant guir devotion
 D'a Ilis caer Rumengol da gounit ar pardon .

Un Doue oll galloudec a bermet dre e c'hrac
 Ma ze d'ar Sul an Dreindet ema ar pardon bras ,
 Ar bobl eus a Vreiz-Izel , a veler en deiz-se ,
 O tonet da Rumengol da veuli Mam Doue .

En deiz-se e gouneser Indulgeancoù pletier
 En Ilis a Rumengol e ty mam hor Salver ,
 En eur ober gant glac'har eur guir confession
 Hac o receo hon Zalver dre ar gommunion .

D'an eizvet a guengolo , gouel e Nativite ,
 Ez eus ar memes pardon en ilis santel-ze ,
 A da peb gouel ar Verc'hes a so e pad ar bloa
 E teu an oll dut devot de bisita gant joa .

Er solennite santel eus ar sul'an Dreindet ,
 Quement a ya d'ar pardon a so oll ravisset
 E consideri Jesus ebars er Sacrament
 O c'hortos hor c'halonou gant carantez ardant .

Deut oll eta , christenien , deut oll a vandennou
 Da Rumengol da bidi mam Jesus hon Autrou ,
 Assuret oc'h da veza gant Doue pardonnet ,
 Mar bec'h guir servicherien d'ar Verc'hes biniguet .

Renoncet d'ho pec'hejou , hac en em arrollet
 Ebars er Breuriezou a so instituet
 Da enori ar Verc'hés , evel ar Rosera ,
 A rent d'hor mam souveren un ehor ar c'haera .

Ne vanquet quiet da laret bemdez eur chapelet ,
 Lot demeus he c'hurunen , un dizenez hauvet ;
 Nep a zui de recita gant carantez barfet
 A vezo guir servicher d'ar Verc'hes benniguet ,

Guerc'hes glorijs Vari , pedet , me ho suppli ,
Evit an oll dut devot a visitañ ho ty ,
Chasset an drouc zperejou hac o dentation ,
Ha presentet da Zoue bemdez hon oræson.

Itron Varia Rumengol , mam santel da Zoue ,
Pa vimp en heur hor maro , recevet hon ene ,
Ha dre ho torn benniguet cassit-hi da repos ,
Ha da veuli an Dreindet e gloar ar Barados.

AR GWENNILI A MARTOLOD

BREIZ-IZEL.

(PRISONNER EN AFRIQ E TOUEZ AR MORIANET.)

Var ton : *Hirondelle gentille, etc.*

Gwennili tréméniad ,
Lapouz a gélou mad ,
Kluj a richan ,
Ep spont euz va chaden ,
Var brénestou lochen
Ar Morian.

Da gein a so mé'r goar ,
Duoc'h éget mouar
Er brankou dréz ,
A da vruched kén gwerc'h
Hac eur fulennad erc'h
Pa dréménés.

Répos eun nebeudik
A plèg an azkellik
A c'heuz skwizet
O nijal ep éan
Da zilémel a boan
Eun divroét.

Lavar da vab Arvor
A bé goztez ar mor
Ez , out diztro ;
Gwel vlang é séblantes
Evit ma nè zeufes
A du hé vro.

96
B

Rak-se pa voé da neiz
En eskopti à Vréiz ,
Hanvet Kerné,
Kan hirio dîn ar zon
A ganer é Krozon
Hac er méné.

Né ankonac'ha ket
Pa vézi achuet
D'hé c'hwibana ,
Mam gèz ar martolod
A c'héd étal an od
Hé mab éna.

Lavar dîn a bèlek
Parrez Landévennek ,
A lein hé dy ,
A gléo c'hoaz o valé
Gralon a Gwenolé
En abaty ?

Lavar dîn hag en Bréiz
Eo kendalc'het ar féiz
Er c'halonou ;
Rag éno é velet
Kément é deuz krouét
A vuzudou.

Ma tizkenfé eun dé ,
Eun aël a berz Doué ,
En Bréiz-Izel ,
En em gafé timad
Evit harpa e droad
Eun tour huel.

An tour a skign en aer ,
Divar ilis Kreiz-ker
E Kastel-pol ,
An tour ar skudussa
Hag an hini kaëra
Euz ar bed-oll.

Kornz din a Vathurin
Ar biniou firzin
A Valanek
Hepnez a wié zon
D'ar botred a galon
En brézoanek.

Ro din c'hoaz, en da c'hiz,
Kélou ar yaouankiz
A véler oll
O vont d'ar pardon braz,
A vez eur vech ar bloaz,
E Rumengol.

Pa vijes er bourk-se,
Var-eroaz ar jubilé
A zindan out,
E veles, en eur zel
Ar bobl a Vréiz-Izel
O c'harruout.

Né c'heuz-te ket clevet
Twez ar belérined,
O c'hirvoudi
Hag o pokat d'ar groaz
Eur plac'hig, yaouank c'hoaz,
Hanvet Mari?

Tré ma chomas èno,
Lavar din hag hano
Hé mignon kër ;....
Lavar zé goustadik ;....
Maez da ziou azkellik
A droc'h an aër.

Nij éta var da giz,
Pa 'zout c'hoaz é frankiz,
Eünik Doué,
A pourmen dré ar bed,
Ar pez a 'm'euz kollet,
Al Liberté !